

32003L0008

31.1.2003

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L 26/41

DIREKTIVA SVETA 2003/8/ES**z dne 27. januarja 2003****o izboljšanju dostopa do pravnega varstva v čezmejnih sporih z uvedbo minimalnih skupnih pravil v zvezi s pravno pomočjo pri takih sporih**

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

dostopa do pravnega varstva potrjuje tudi člen 47 Listine o temeljnih pravicah Evropske unije.

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti členov 61(c) in 67 Pogodbe,

- (6) Dejanskega dostopa do pravnega varstva ne bi smelo ovi-rati niti pomanjkanje sredstev stranke v sporu, ne glede na to ali je tožnik ali toženec, niti težave, ki so posledica čezmejne razsežnosti spora.

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ⁽²⁾,

- (7) Ker države članice same ciljev te direktive ne morejo doseči v zadostni meri in se jih da zato bolje doseči na ravni Skupnosti, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, kot je določeno v členu 5 Pogodbe. Skladno z načelom sorazmernosti, kot je določeno v navedenem členu, ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje teh ciljev.

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropska unija je za svoj cilj določila ohranjanje in razvoj območja svobode, varnosti in pravice, v katerem je zagotovljen prost pretok oseb. Za postopno uvedbo takšnega območja mora Skupnost med drugim sprejeti ukrepe, ki se nanašajo na sodelovanje pravosodnih organov v civilnih zadevah s čezmejnimi posledicami in ki so potrebni za pravilno delovanje notranjega trga.

- (8) Glavni namen te direktive je zagotoviti ustrezno raven pravne pomoči v čezmejnih sporih z določitvijo nekaterih minimalnih standardov v zvezi s pravno pomočjo v takšnih sporih. Direktiva Sveta je najustreznejši zakonodajni instrument za ta namen.

(2) Skladno s členom 65(c) Pogodbe morajo ti ukrepi vključevati ukrepe za odpravo ovir za nemoten potek civilnega postopka, po potrebi s pospeševanjem skladnosti predpisov o civilnem postopku, ki se uporabljajo v državah članicah.

- (9) Ta direktiva se uporablja v čezmejnih sporih v civilnih in gospodarskih zadevah.

(3) Evropski svet v Tampereju 15. in 16. oktobra 1999 je Svet pozval k uvedbi minimalnih standardov za zagotavljanje ustrezne ravni pravne pomoči v čezmejnih zadevah v vsej Uniji.

- (10) Vse osebe, vpletene v civilni ali gospodarski spor, na katerega se nanaša ta direktiva, morajo imeti možnost uveljaviti svoje pravice na sodiščih, tudi če jim njihov osebni finančni položaj onemogoča, da bi nosili stroške postopkov. Pravna pomoč se smatra kot ustrezna, če prejemniku omogoča dejanski dostop do pravnega varstva pod pogoji iz te direktive.

(4) Vse države članice so pogodbenice Evropske konvencije za zaščito človekovih pravic in temeljnih svoboščin z dne 4. novembra 1950. Zadeve, omenjene v tej direktivi, se obravnavajo v skladu s to konvencijo in zlasti v duhu spoštovanja načela enakopravnosti obeh strank v sporu.

- (11) Pravna pomoč bi morala kriti predpravdne nasvete z namenom doseči poravnavo, preden se sproži sodni postopek, pravno pomoč pri vložitvi zadeve na sodišče ter zastopanje na sodišču in pomoč pri kritju ali oprostitvi plačila stroškov postopka.

(5) Ta direktiva si prizadeva za pospeševanje uporabe pravne pomoči v čezmejnih sporih za osebe, ki nimajo dovolj sredstev, kadar je pomoč potrebna, da se zagotovi dejanski dostop do pravnega varstva. Splošno priznano pravico do

- (12) Zakonodajni države članice, v kateri zaseda sodišče ali v kateri se zahteva izvršitev, je prepuščeno, ali stroški postopka lahko vključujejo stroške nasprotnika, ki se naložijo prejemniku pravne pomoči.

- (13) Vsi državljani Unije, ne glede na kraj stalnega ali običajnega bivališča na ozemlju države članice, morajo biti upravičeni do pravne pomoči v čezmejnih sporih, če izpolnjujejo pogoje, predvidene s to direktivo. Isto velja za državljane tretjih držav, ki običajno in zakonito prebivajo v državi članici.

⁽¹⁾ UL C 103 E, 30.4.2002, str. 368.

⁽²⁾ Mnenje podano 25. septembra 2002 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽³⁾ UL C 221, 17.9.2002, str. 64.

- (14) Državam članicam bi moralo biti prepuščeno, da določijo prag, nad katerim se šteje, da je neka oseba sposobna nositi stroške postopkov pod pogoji, določenimi v tej direktivi. Te prage je treba določiti glede na različne objektivne dejavnike, kot so dohodek, premoženje ali družinske razmere.
- (15) Cilja te direktive pa ni mogoče doseči, če prosilci za pravno pomoč ne morejo dokazati, da ne morejo nositi stroškov postopkov, tudi če njihova sredstva presegajo prag, ki ga določi država članica, v kateri sodišče zaseda. Ko se ocenjuje, ali naj se pravna pomoč na tej podlagi odobri, organi države članice, v kateri zaseda sodišče, lahko upoštevajo informacije o tem, ali prosilec izpolnjuje merila v zvezi s finančno upravičenostjo v državi članici njegovega stalnega ali običajnega bivališča.
- (16) Možnost, da se v konkretni zadevi uporabijo drugi mehanizmi za zagotovitev dejanskega dostopa do pravnega varstva, ni oblika pravne pomoči. Vendar pa lahko upravičuje domnevo, da zadevna oseba lahko nosi stroške postopkov kljub svojemu neugodnemu finančnemu položaju.
- (17) Državam članicam bi moralo biti dovoljeno, da zavrnejo vloge za pravno pomoč v zvezi z očitno neutemeljenimi postopki ali iz razlogov v zvezi s samo vsebino zadeve, če se ponudijo predpravdni nasveti in je zagotovljen dostop do pravnega varstva. Pri odločanju o vsebini vloge lahko države članice zavrnejo vloge za pravno pomoč, če prosilec trdi, da je bila povzročena škoda njegovemu ali njenemu dobremu imenu, vendar pa ni utrpel materialnih ali finančnih izgub, ali če se vloga nanaša na zahtevek, ki je neposredno povezan s prosilčevimi posli ali njegovimi dejavnostmi kot samozaposlene osebe.
- (18) Zapletenost in razlike med pravnimi sistemi držav članic ter stroški, neločljivo povezani s čezmejno razsežnostjo spora, ne bi smeli onemogočati dostopa do pravnega varstva. Pravna pomoč bi morala ustrezno pokriti stroške, neposredno povezane s čezmejno razsežnostjo spora.
- (19) Ko tehtajo, ali je potrebna fizična navzočnost neke osebe na sodišču, bi morala sodišča države članice upoštevati vse prednosti možnosti, ki jih ponuja Uredba Sveta (ES) št. 1206/2001 z dne 28. maja 2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah⁽¹⁾.
- (20) Če se pravna pomoč odobri, mora kriti celoten postopek, vključno s stroški, ki nastanejo pri izvršitvi sodbe; prejemnik bi moral še naprej dobivati to pomoč, če se vloži pritožba proti njemu ali jo vloži on, če so še naprej izpolnjeni pogoji v zvezi s finančnimi sredstvi in vsebino spora.
- (21) Pravna pomoč se podeli pod enakimi pogoji za običajne sodne postopke in izvensodne postopke, kot je mediacija, če njihovo uporabo zahteva zakon ali jo odredi sodišče.
- (22) Pravno pomoč je treba podeliti tudi za izvršitev javnih listin v drugi državi članici pod pogoji, opredeljenimi v tej direktivi.
- (23) Glede na to, da pravno pomoč podeljuje država članica, v kateri sodišče zaseda ali v kateri se zahteva izvršitev, z izjemo predpravdnih nasvetov, mora v primeru, da prosilec za pravno pomoč nima stalnega ali običajnega bivališča v državi članici, v kateri zaseda sodišče, ta država članica uporabljati svojo zakonodajo v skladu z načeli te direktive.
- (24) Primerno je, da pravno pomoč odobri ali zavrne pristojni organ države članice, v kateri zaseda sodišče ali v kateri naj bi se sodba izvršila. To velja tako v primerih, kadar sodišče zadevo že obravnava, kot tudi kadar mora najprej odločiti, ali je pristojno.
- (25) Za spodbujanje informiranja javnosti in strokovnih krogov ter za poenostavitev in pospešitev prenosa vlog za pravno pomoč med državami članicami je med državami članicami treba organizirati pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah.
- (26) Mehanizmi obveščanja in prenosa, predvideni s to direktivo, se zgledujejo neposredno po mehanizmih Evropskega sporazuma o prenosu vlog za pravno pomoč, podpisanega v Strasbourgu 27. januarja 1977, v nadaljevanju „Sporazum iz leta 1977“. Za prenos vlog za pravno pomoč je določen rok, ki ni predviden v Sporazumu iz leta 1977. Sorazmerno kratek rok prispeva k nemotenemu delovanju sodnega varstva.
- (27) Informacije, poslane skladno s to direktivo, je treba varovati. Ker se uporablja Direktiva 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov⁽²⁾ in Direktiva 97/66/ES o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti v sektorju telekomunikacij⁽³⁾, ni potrebe po posebnih določbah o varstvu podatkov v tej direktivi.

(1) UL L 174, 27.6.2001, str. 1.

(2) UL L 281, 23.11.1995, str. 31.

(3) UL L 24, 30.1.1998, str. 1.

- (28) Zaradi uvedbe standardiziranega obrazca za vlogo za pravno pomoč in za prenos vlog za pravno pomoč v primeru čezmejnih sporov bodo postopki lažji in hitrejši.
- (29) Poleg tega bi morali biti ti in nacionalni obrazci za vlogo na razpolago na evropski ravni v okviru informacijskega sistema Evropske pravosodne mreže, ustanovljene v skladu z Odločbo 2001/470/ES ⁽¹⁾.
- (30) Ukrepe, potrebne za izvajanje te direktive, bi bilo treba sprejeti skladno s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ⁽²⁾.
- (31) Treba bi bilo določiti, da uvedba minimalnih standardov pri čezmejnih sporih državam članicam ne preprečuje, da bi predvidele ugodnejše rešitve za prosilce in prejemnike pravne pomoči.
- (32) Sporazum iz leta 1977 in dodatni Protokol k Evropskemu sporazumu o prenosu vlog za pravno pomoč, podpisan leta 2001 v Moskvi, se še naprej uporabljata v zvezi z odnosi med državami članicami in tretjimi državami, ki so podpisnice Sporazuma iz leta 1977 ali Protokola. Vendar pa ima ta direktiva v odnosih med državami članicami prednost pred določbami iz Sporazuma iz leta 1977 in Protokola.
- (33) Združeno kraljestvo in Irska sta izrazili željo sodelovati pri sprejetju te direktive skladno s členom 3 Protokola o stališču Združenega kraljestva in Irske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti.
- (34) Skladno s členoma 1 in 2 Protokola o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti, Danska ne sodeluje pri sprejetju te direktive in je ta ne zavezuje niti je ni dolžna uporabljati

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

PODROČJE UPORABE IN OPREDELITVE

Člen 1

Cilji in področje uporabe

1. Namen te direktive je izboljšati dostop do pravnega varstva v čezmejnih sporih z uvedbo minimalnih skupnih pravil v zvezi s pravno pomočjo za take spore.

2. Uporablja se za čezmejne spore v civilnih in gospodarskih zadevah ne glede na naravo sodišča. Zlasti se ne uporablja za davčne, carinske ali upravne zadeve.

3. V tej direktivi „država članica“ pomeni države članice razen Danske.

Člen 2

Čezmejni spori

1. V tej direktivi je čezmejni spor tisti, v katerem ima stranka, ki zaprosi za pravno pomoč v smislu te direktive, stalno ali običajno bivališče v državi članici, ki ni država članica, v kateri zaseda sodišče ali v kateri se izvrši odločba.

2. Država članica, v kateri ima stranka stalno bivališče, se določi skladno s členom 59 Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah ⁽³⁾.

3. Relevantni trenutek za odločitev, ali gre za čezmejni spor, je čas vložitve zahtevka v skladu s to direktivo.

POGLAVJE II

PRAVICA DO PRAVNE POMOČI

Člen 3

Pravica do pravne pomoči

1. Fizične osebe, vpletene v spor, ki ga ureja ta direktiva, imajo pravico do ustrezne pravne pomoči, da se zagotovi njihov dejanski dostop do pravnega varstva v skladu s pogoji, določenimi v tej direktivi.

2. Šteje se, da je pravna pomoč ustrezna, če zagotavlja:

- predpravne nasvete z namenom doseči poravnavo preden se sproži sodni postopek;
- pravno pomoč in zastopanje na sodišču ter oprostitev ali pomoč pri prejemnikovih stroških postopka, vključno s stroški iz člena 7 in honorarji za osebe, ki jih sodišče pooblasti za opravljanje dejanj med postopkom.

Če prejemnik izgubi zadevo, v državah članicah, v katerih je stranka, ki izgubi, dolžna plačati stroške nasprotnika, pravna pomoč vključuje stroške, ki jih je imela nasprotna stranka, če bi vključevala te stroške, če bi imel prejemnik stalno ali običajno bivališče v državi članici, v kateri zaseda sodišče.

⁽¹⁾ UL L 174, 27.6.2001, str. 25.

⁽²⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

⁽³⁾ UL L 12, 16.1.2001, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 1496/2002 (UL L 225, 22.8.2002, str. 13).

3. Državam članicam ni treba zagotoviti pravne pomoči ali zastopanja pred sodišči v postopkih, v katerih je bistveno, da se stranke branijo osebno, razen če sodišča ali drug pristojni organ ne odloči drugače, da zagotovi enakopravnost strank ali zaradi zapletenosti zadeve.

4. Države članice lahko zahtevajo, da prejemniki pravne pomoči plačajo razumen prispevek h kritju stroškov postopka, pri čemer se upoštevajo pogoji iz člena 5.

5. Države članice lahko predvidijo, da sme pristojni organ odločiti, da morajo prejemniki pravne pomoči to v celoti ali delno vrniti, če se je njihov finančni položaj pomembno izboljšal ali če je bila odločitev o dodelitvi pravne pomoči sprejeta na podlagi netočnih podatkov, ki jih je dal prejemnik.

Člen 4

Nediskriminacija

Države članice podeljujejo pravno pomoč brez razlikovanja med državljani Unije in državljani tretjih držav, ki zakonito bivajo v eni izmed držav članic.

POGLAVJE III

POGOJI IN OBSEG PRAVNE POMOČI

Člen 5

Pogoji v zvezi s finančnimi viri

1. Države članice podelijo pravno pomoč osebam iz člena 3(1), ki so zaradi svojega premoženjskega položaja delno ali povsem nesposobne kriti stroške postopka iz člena 3(2), da jim zagotovijo dejanski dostop do pravnega varstva.

2. Premoženjski položaj posameznika oceni pristojni organ države članice, v kateri zaseda sodišče, glede na različne objektivne dejavnike, kot so dohodek, premoženje ali družinske razmere, vključno z oceno virov oseb, ki so od prosilca finančno odvisne.

3. Države članice lahko določijo prage, nad katerimi se prosilci za pravno pomoč štejejo delno ali v celoti sposobni nositi stroške postopka, določene v členu 3(2). Te prage se določijo na podlagi meril iz odstavka 2 tega člena.

4. Pragi, opredeljeni skladno z odstavkom 3 tega člena, ne smejo preprečevati prosilcem za pravno pomoč, ki prag presegajo, da bi pravno pomoč dobili, če lahko dokažejo, da niso sposobni plačati stroškov postopka iz člena 3(2) zaradi razlik v življenjskih stroških med državo članico njihovega stalnega ali običajnega bivališča in državo članico, kjer zaseda sodišče.

5. Pravne pomoči ni treba zagotoviti prosilcem, ki imajo v konkretni zadevi dejanski dostop do drugih mehanizmov, ki krijejo stroške postopka iz člena 3(2).

Člen 6

Pogoji v zvezi z vsebino spora

1. Države članice lahko predvidijo, da pristojni organi lahko zavrnejo vloge za pravno pomoč v zvezi s postopki, ki so očitno neutemeljeni.

2. Če je ponujena predpravdna pomoč, se nadaljnja pravna pomoč lahko odkloni ali prekliče iz razlogov v zvezi s samo vsebino zadeve, če je zagotovljen dostop do pravnega varstva.

3. Pri odločanju o vsebini vloge in brez poseganja v člen 5 države članice upoštevajo pomembnost posamezne zadeve za prosilca, upoštevajo pa lahko tudi naravo zadeve, če prosilec trdi, da je bila povzročena škoda njegovemu ali njenemu dobremu imenu, vendar pa ni utrpel materialnih ali finančnih izgub, ali če se vloga nanaša na zahtevek, ki je neposredno povezan s prosilčevimi posli ali njegovimi dejavnostmi kot samozaposlene osebe.

Člen 7

Stroški, povezani s čezmejno naravo spora

Pravna pomoč, podeljena v državi članici, v kateri zaseda sodišče, krije naslednje stroške, neposredno povezane s čezmejno naravo spora:

- (a) tolmačenje,
- (b) prevajanje dokumentov, ki jih zahteva sodišče ali pristojni organ in predloži prejemnik ter ki so potrebni za rešitev zadeve, ter
- (c) potne stroške, ki jih nosi prosilec, ko zakon ali sodišče navedene države članice zahteva fizično navzočnost oseb, ki jih zadeva predstavitev prosilčeve zadeve, na sodišču in ko sodišče odloči, da zadevne osebe ne morejo biti na za sodišče sprejemljiv način drugače zasllišane.

Člen 8

Stroški, ki jih krije država članica stalnega ali običajnega bivališča

Država članica, v kateri ima prosilec za pravno pomoč stalno ali običajno bivališče, zagotovi pravno pomoč, kot je navedeno v členu 3(2), potrebno za kritje:

- (a) stroškov v zvezi s pomočjo lokalnega odvetnika ali druge osebe, ki ima po zakonu pravico dajati pravne nasvete, ki so nastali v tej državi, dokler država članica, v kateri zaseda sodišče, ne prejme vloge za pravno pomoč skladno s to direktivo;
- (b) prevod vloge in potrebnih dokazil, ko se vloga predloži organom te države članice.

Člen 9

Stalnost pravne pomoči

1. Pravna pomoč se prejemnikom še naprej v celoti ali delno zagotavlja za kritje stroškov, ki nastanejo z izvršitvijo sodbe v državi članici, v kateri zaseda sodišče.

2. Prejemnik, ki je prejel pravno pomoč v državi zasedanja sodišča, prejme pravno pomoč, predvideno z zakonom države članice, v kateri se zahteva priznavanje ali izvršitev.

3. Ob upoštevanju členov 5 in 6 je pravna pomoč še naprej na voljo, če prejemnik vloži pravno sredstvo ali če je vložena pravno sredstvo proti njemu.

4. Države članice lahko predvidijo ponovno preučitev vloge v kateri koli fazi postopka iz razlogov iz členov 3(3) in (5), 5 ter 6, vključno s postopki iz odstavkov 1 do 3 tega člena.

Člen 10

Zunajsodni postopki

Pod pogoji iz te direktive pravna pomoč vključuje tudi zunajsodne postopke, če zakon zahteva, da jih stranke uporabijo, ali če sodišče strankam v sporu naloži, da jih uporabijo.

Člen 11

Javne listine

Pravna pomoč se dodeli tudi za izvršitev javnih listin v drugi državi članici pod pogoji, opredeljenimi v tej direktivi.

POGLAVJE IV

POSTOPEK

Člen 12

Organ, ki dodeljuje pravno pomoč

Brez poseganja v člen 8 pravno pomoč odobri ali zavrne pristojni organ države članice, v kateri zaseda sodišče.

Člen 13

Predložitev in prenos vlog za pravno pomoč

1. Vloge za pravno pomoč se lahko predložijo:

- (a) pristojnemu organu države članice, v kateri ima prosilec stalno ali običajno bivališče (predajni organ), ali

- (b) pristojnemu organu države članice, v kateri zaseda sodišče ali v kateri se izvršuje odločba (prejemni organ).

2. Vloge za pravno pomoč se izpolnijo in dokazila prevedejo v:

- (a) uradni jezik ali enega od jezikov države članice pristojnega prejemnega organa, ki se ujema z enim od jezikov institucij Skupnosti, ali
- (b) drug jezika, za katerega je tista država članica navedla, da ga lahko sprejme v skladu s členom 14(3).

3. Pristojni predajni organi se lahko odločijo, da odklonijo prenos vloge, če je očitno:

- (a) neutemeljena; ali
- (b) ne sodi na področje uporabe te direktive.

Za takšne odločitve se uporabljajo pogoji iz člena 15(2) in (3).

4. Pristojni predajni organ prosilcu pomaga zagotoviti, da so vlogi priložena vsa dokazila, za katera ve, da se zahtevajo za odločitev o vlogi. Prosilcu pomaga tudi pri zagotavljanju potrebnih prevodov dokazil skladno s členom 8(b).

Pristojni predajni organ preda vlogo pristojnemu prejemnemu organu v drugi državi članici v 15 dneh po prejemu ustrezno izpolnjene vloge v enem od jezikov, omenjenih v odstavku 2, in dokazil, po potrebi prevedenih v enega od teh jezikov.

5. Dokumenti, predani po tej direktivi, so izvzeti iz overjanja ali kakršne koli enakovredne formalnosti.

6. Države članice storitev, opravljenih skladno z odstavkom 4, ne smejo zaračunavati. Države članice, v katerih imajo prosilci za pravno pomoč stalno ali običajno bivališče, lahko predpišejo, da mora prosilec povrniti stroške prevoda, ki jih je kril pristojni predajni organ, če pristojni organ zavrne vlogo za pravno pomoč.

Člen 14

Pristojni organi in jezik

1. Države članice določijo organ ali organe, pristojne za pošiljanje (predajni organi) in prejem (prejemni organi) vlog.

2. Vsaka država članica Komisiji posreduje naslednje informacije:

- imena in naslove pristojnih prejemnih ali predajnih organov iz odstavka 1,
- geografska območja njihove pristojnosti,

- sredstva, preko katerih so na voljo za prejem vlog, in
- jezike, ki se smejo uporabljati za izpolnjevanje vlog.

3. V skladu s to direktivo države članice Komisijo obvestijo, kateri uradni jezik ali jeziki institucij Skupnosti razen njihovih je ali so sprejemljivi za pristojni prejemni organ za izpolnjevanje vlog za pravno pomoč, ki jih bodo prejeli v skladu s to direktivo.

4. Države članice Komisiji sporočijo informacije iz odstavkov 2 in 3 do 30. novembra 2004. Kakršno koli spremembo teh informacij se sporoči Komisiji najkasneje dva meseca pred začetkom veljavnosti spremembe v navedeni državi članici.

5. Informacije iz odstavkov 2 in 3 se objavijo v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Člen 15

Obravnavanje prošelj

1. Nacionalni organi, pooblaščenici za odločanje o vlogah za pravno pomoč, zagotovijo, da je prosilec v celoti obveščen o postopku v zvezi z vlogo.

2. Če se vloge v celoti ali delno zavrnejo, se navedejo razlogi za zavrnitev.

3. Države članice predvidijo pravno sredstvo zoper odločitve o zavrnitvi vlog za pravno pomoč. Države članice lahko izvzamejo primere, ko vlogo za pravno pomoč zavrne sodišče, zoper odločitve katerega o glavnem predmetu spora po nacionalni zakonodaji ni pravnega sredstva ali, ko vlogo zavrne pritožbeno sodišče.

4. Če so pravna sredstva zoper odločitev o zavrnitvi ali o prenehanju pravne pomoči na podlagi člena 6 upravne narave, mora biti na zadnji stopnji na voljo sodno varstvo.

Člen 16

Standardni obrazec

1. Za lažji prenos se v skladu s postopkom iz člena 17(2) uvede standardni obrazec za vloge za pravno pomoč in za prenos teh vlog.

2. Standardni obrazec za prenos vlog za pravno pomoč se uvede najkasneje do 30. maja 2003.

3. Standardni obrazec za vloge za pravno pomoč se uvede najkasneje do 30. novembra 2004.

POGLAVJE V

KONČNE DOLOČBE

Člen 17

Odbor

1. Komisiji pomaga odbor.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 3 in 7 Sklepa 1999/468/ES.

3. Odbor sprejme svoj poslovnik.

Člen 18

Obveščanje

Pristojni nacionalni organi sodelujejo pri zagotavljanju informacij o različnih sistemih pravne pomoči javnosti in strokovnim krogom, zlasti prek Evropske pravosodne mreže, ustanovljene v skladu z Odločbo 2001/470/ES.

Člen 19

Ugodnejše določbe

Ta direktiva državam članicam ne preprečuje, da bi predvidele ugodnejše rešitve za prosilce in prejemnike pravne pomoči.

Člen 20

Razmerje do drugih instrumentov

Ta direktiva ima med državami članicami in v zvezi z zadevami, za katere se uporablja, prednost pred določbami iz dvostranskih in večstranskih sporazumov, ki so jih sklenile države članice, vključno z:

- (a) Evropskim sporazumom o prenosu vlog za pravno pomoč, podpisanim v Strasbourgu 27. januarja 1977, kakor je bil spremenjen z dodatnim Protokolom k Evropskemu sporazumu o prenosu vlog za pravno pomoč, podpisanim v Moskvi leta 2001;
- (b) Haaško konvencijo z dne 25. oktobra 1980 o mednarodnem dostopu do pravnega varstva.

Člen 21

Prenos v nacionalno zakonodajo

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za usklajitev s to direktivo, najpozneje do 30. novembra 2004, z izjemo člena 3(2)(a), ki se prenese v nacionalno zakonodajo najkasneje do 30. maja 2006. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedila glavnih določb nacionalne zakonodaje, ki jo sprejmejo na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 22

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Člen 23

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti.

V Bruslju, 27. januarja 2003

Za Svet

Predsednik

G. PAPANDREOU
